

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI
7/30784

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 15/10/2025 16:56
Sayı: E-120.07.03-1718175

Sayı :E-75833232-610-7355544
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
15/10/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 22.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669528 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER tarafından tevcih edilen 7/30784 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:4F885B65-6CFD-465C-9BD2-CB73D523ED1F

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-cbys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi için:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Ken:sanaviveteknolojihakanloi strateji@hs01 ken.tr

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİSİ ERSEVER'İN

7/30784 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Türkiye'nin üretim süreçlerinde ara malı ithalatına olan bağımlılığının azaltılması ve yerli üretim kapasitesinin artırılması, sanayi ve teknoloji politikaları açısından stratejik önem taşımaktadır. Üretimde dışa bağımlılığın azaltılması, yalnızca ekonomik güvenliği değil; aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma ve rekabet gücünü de doğrudan etkilemektedir.

Bu kapsamda,

Soru 1- 2020-2025 yılları arasında, ara malı ithalatının toplam üretim içindeki payı nedir? Bu oranın sektörler bazında yıllara göre dağılımı nasıldır?

Soru 2- Bakanlığınızın, ara malı ithalatına olan bağımlılığı azaltmak ve yerli üretimi artırmaya yönelik çalışmaları nelerdir? Bakanlığınızın destek, hibe ve teşviklerde hükümete yakın girişimcilere öncelik tanındığı iddiası bilinmektedir, destek, hibe ve teşviklerde şeffaflık ve tarafsızlığın sağlanması için hangi somut önlemler alınmıştır?

Soru 3- Üretimde dışa bağımlılığı azaltmaya yönelik olarak, sanayi politikalarında yerli üretimin desteklenmesi ve teknolojik gelişmelerin teşvik edilmesi konusunda yürütülen çalışmalar ile bu çalışmaların somut çıktıları nelerdir?

Soru 4- Ara malı ithalatına bağımlılık, Türkiye'nin ihracat potansiyelini ve uluslararası rekabet gücünü nasıl etkilemektedir? Bu alanda yaşanan yapısal sorunları gidermek amacıyla Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?

CEVAPLAR:

Milli Teknoloji Hamlesi vizyonumuz çerçevesinde; yerli üretimin güçlendirilmesi, sürdürülebilir bir üretim yapısının oluşturulması, imalat sanayinin uluslararası düzeyde rekabet edebilirliğinin artırılması ve üretimde dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız tarafından, kendi görev ve yetki alanı dâhilinde; dış ticaret açığının azaltılması için çeşitli politika ve programlar uygulamaktadır. Bahse konu çalışmalar genel olarak yerli üretimi teşvik etme, ihracatı artırma ve yüksek teknolojlü ürünlerin üretimini destekleme üzerine odaklanmaktadır.

Bu kapsamda; ülkemizin yeni teşvik sistemini oluşturan 9903 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”, 30/5/2025 tarihli ve 32915 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeni teşvik sistemimiz; Teknoloji Hamlesi Programı, Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ve Stratejik Hamle Programı olmak üzere üç programdan oluşan “Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi” ile “Sektörel” ve “Bölgesel” Teşvik Sistemlerinden oluşmaktadır.

Bakanlığımızca yapılacak sektörel, mali ve teknik değerlendirmeler neticesinde yatırım projelerinin uygun bulunması halinde, bu projeler için yatırım teşvik belgesi (YTB) düzenlenmesi suretiyle desteklerden yararlandırılması mümkün bulunmaktadır. Böylece, ilgili Karar'da belirtilen sektörler ve buna ilişkin şartları kapsayan yatırım projelerine; gümrük vergisi muafiyeti, katma değer vergisi istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi, makine desteği, (sadece Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamındaki yatırımlar için) faiz veya kar payı desteği, sigorta primi desteği (sadece 6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için) sağlanabilmektedir.

Yukarıda açıklanan hususlar anılan Karar ile objektif bir şekilde belirlenmiş olup, yatırımcıların başvurusu sırasında herhangi bir ayrımcılık, eşitsizlik veya kota uygulaması söz konusu değildir.

Ayrıca, Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi çerçevesinde; Dijital Dönüşüm Programı veya Yeşil Dönüşüm Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, Teknoloji Hamlesi Programı kapsamında yayımlanan öncelikli ürün listesinde belirtilen yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ile asgari 500 milyon TL tutarındaki yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar, İstanbul ilinde gerçekleştirilecek olan yatırımlar hariç olmak üzere; Teknoloji Hamlesi Programı çerçevesinde yayımlanan öncelikli ürün listesinde belirtilen orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ile asgari 1 milyar TL tutarındaki orta yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar, Savunma Sanayii Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar, nükleer enerji santrali yatırımları, Ar-Ge yatırımları, Ar-Ge merkezi veya tasarım merkezlerinde yürütülen Ar-Ge veya tasarım projeleri ile ilişkili İstanbul ili dışındaki yatırımlar, Teknolojik Ürün Deneyim Belgesi düzenlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar, orta-yüksek teknoloji ve yüksek teknoloji ürünlere yönelik test merkezi yatırımları ile ihracatçı birliklerinin dış ticareti desteklemek amacıyla yapacakları test merkezi yatırımları, asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın ihtisas serbest bölgelerinde gerçekleştirilecek yazılım ve bilişim ürünleri üretimi yatırımları, Tebliğ ile belirlenecek teknik şart ve standartları karşılayan ve asgari 3 megavat kurulu güç şartını sağlayan veri merkezi yatırımları, Tebliğ ile belirlenecek teknik şart ve standartlara göre hizmet veren veri merkezlerinde bulut hizmeti sağlayıcıları tarafından yapılacak asgari 200 milyon TL tutarındaki yatırımlar desteklenebilmektedir.

Bunun yanında, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi programı kapsamındaki yatırım projelerine Teknoloji Hamlesi, Yerel Kalkınma Hamlesi ve Stratejik Hamle programları çerçevesinde çeşitli destekler sağlanabilmektedir.

Öte yandan, 6745 sayılı "Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" hükümleri ile bu Kanun kapsamında ihdas edilen, 2016/9495 sayılı "Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar" kapsamında; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkenizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımlar ise, bahis konusu Karar'da belirtilen koşulları sağlaması halinde, anılan Karar'da belirtilen ilave destek mekanizmalarından da faydalanabilmektedir.

Bunların yanı sıra, Türkiye’yi yüksek teknoloji yatırımlarının odağı haline getirecek “HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı” 26/7/2024 tarihinde kamuoyuna tanıtılmıştır. Anılan program vasıtasıyla, vergi teşvikleri ve hibe desteklerinden oluşan toplam 30 milyar dolar büyüklüğünde bir kaynağın yüksek teknoloji yatırımlarına yönlendirilmesi planlanırken, özel sektör yatırımlarının ülkeye kazandırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, ilk aşamada 8 alanda 30 öncelikli yatırım konusu belirlenmiş olup yarı iletkenler, mobilite, yeşil enerji, ileri imalat, sağlıklı yaşam, dijital teknolojiler, haberleşme ve uzay, değer zincirini tamamlayıcı yatırımlar konularında, ilgili yatırımcıların dikkatini çekmek üzere, muhtelif çağrılar düzenlenmiştir.

Öte yandan; 2020-2025 yılları arasında yatırımcıların Bakanlığımıza yaptığı başvurular uyarınca, 67.087 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Bu çerçevede öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 9 Trilyon TL, ilave istihdam sayısı ise 1.675.581 kişidir.